

**Tampereen
Ratikka**

LIVCY-tarkastelu

Pirkkala-Linnainmaa raitiotien
hankesuunnitelma

3.10.2022

LIVCY-tarkastelun taustaa

Elävät naapurustot ovat paljon puhuttu aihe – mutta elävyyden mittaaminen rakennetussa ympäristössä on haastavaa sen monimuotoisen ja näkökulmasta riippuvan luonteen takia.

LIVCY by Ramboll on Rambollin monialaisen asiantuntijaryhmän kehittämä ja tieteelliseen tutkimukseen perustuva elävyyden mittaamisen malli, palvelu sekä digitaalinen sovellus rakennetun ympäristön elävyyden mittaamiseen, kehitykseen ja seuraamiseen. LIVCY-elävyyksiindeksi antaa mitattavat selitteet alueenne kestävyyttä tukeville elinvoimatekijöille. Kaupunkisuunnittelun näkökulmasta elävyys lisää alueen vetovoimaa ja kannattavuus-elementtejä. LIVCY-malli tutkii elävyyttä viiden ulottuvuuden kautta:

- asukaslähtöisyys
- saavutettavuus
- turvallisuus
- viihtyvyys ja laatu sekä
- terveys ja hyvinvointi.

LIVCY yhdistää nämä ulottuvuudet kaupungin rakennuspalikoihin - liikkumiseen, kaupunkirakenteeseen, toimintoihin sekä ihmisten kokemuksiin ja käyttäytymiseen – ja näiden yhteisvaikutuksesta saadaan aikaan elävyyttä, joka luo kokonaisuutena kestävä elinympäristön.

Käytännössä elävyys arjessa tarkoittaa, että elämän ja ihmisen perustarpeiden mukaiset välttämättömimmät palvelut ja toiminnot, kuten ruokakaupat, terveydenhuollon palvelut tai viheralueet, ovat helposti saavutettavissa ja niitä on monipuolisesti. Alueiden elävyyden parantaminen lisäämällä erilaisia palveluita sekä niiden saavutettavuutta mahdollistaa myös kestävä liikkuemuodot ja vastaa moniin sosiaalisiin, ekologisiin ja taloudellisiin haasteisiin lisäten samalla alueiden viihtyisyyttä ja asukkaiden positiivisia kokemuksia ja terveyttä.

Raportti sisältää LIVCY-elävyyksiindeksiin sekä peruspalveluissa tapahtuneet muutokset peilattuna kuuden pääkategorian kautta:

- Kauppa ja palvelut
- Koulutus- ja terveyspalvelut
- Liikenne ja liikkuminen
- Viheralueet
- Liikuntapalvelut sekä
- Kulttuuri.

LIVCY:n palvelukategoriat on tarkemmin esitelty seuraavalla sivulla.

Livcy yleisindeksi ja tarkasteluteemat

- Apteekki
- Päivittäistavara-kauppa
- Laajan valikoiman päivittäistavara-kauppa (hyper- tai supermarket)
- Ravintola / kahvila
- Erikoiskauppa

- Peruskoulu
- Lukio
- Päiväkoti
- Terveyskeskus / -asema

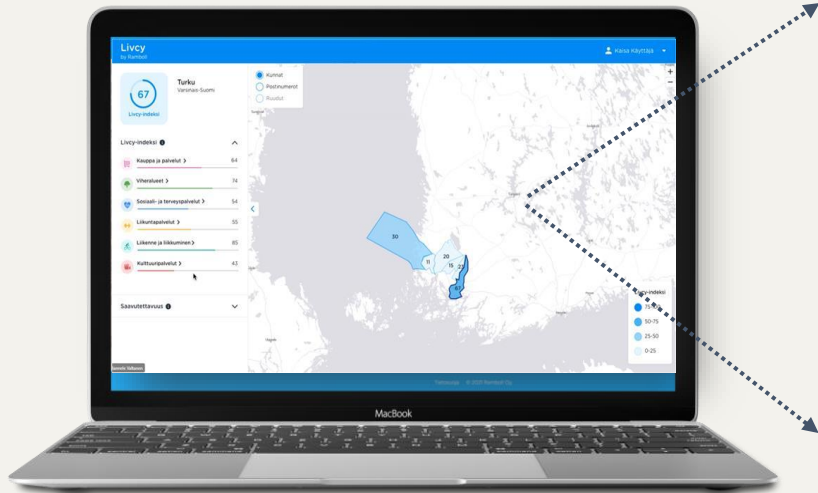
- Julkisen liikenteen pysäkki
- Hyvän palvelutason pysäkki (vähintään kolme lähtöä tunnissa)
- Jalankulku- ja pyöräilyonnetto-muudet (mitä vähemmän 15 min säteellä, sitä enemmän pisteitä)

- Rakennetut viher- ja virkistysalueet
- Virkistys- ja kuntoilureitit
- Leikkiapaikat

- Kuntokeskukset
- Pallokentät
- Lähiliikuntapaikat
- Uimapaikat ja -hallit

- Kirjasto
- Muu kulttuuripalvelu (teatteri, elokuva, museo, konsertti)

Livcy-konsepti: ARJEN PALVELUIDEN KESTÄVÄ SAAVUTETTAVUUS

Laskettu jokaiseen Manner-Suomen asuttuun tilastoruutuun (250x250 m ~330 000 kpl) etäisyys ruudun keskipisteestä lähimpään palveluun tai palvelukohtaisesti (esim. ravintolat) palveluiden määrä kävelyetäisyydellä kotoa

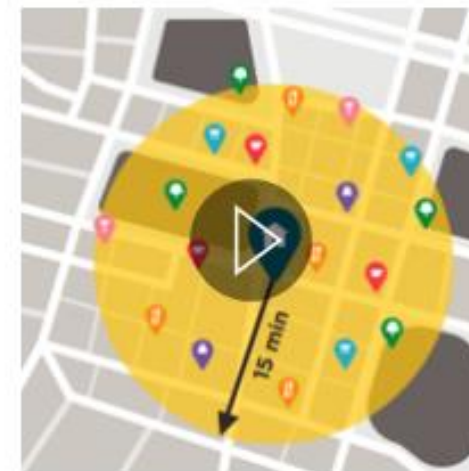

Tampereen
Ratikka

SAAVUTETTAVUUS, etäisyys lähimpään, min

SEKOITTUNEISUUS JA TIHEYS (INTENSITEETTI), lkm 15 min matkan sisällä

LIVCY yleisindeksi

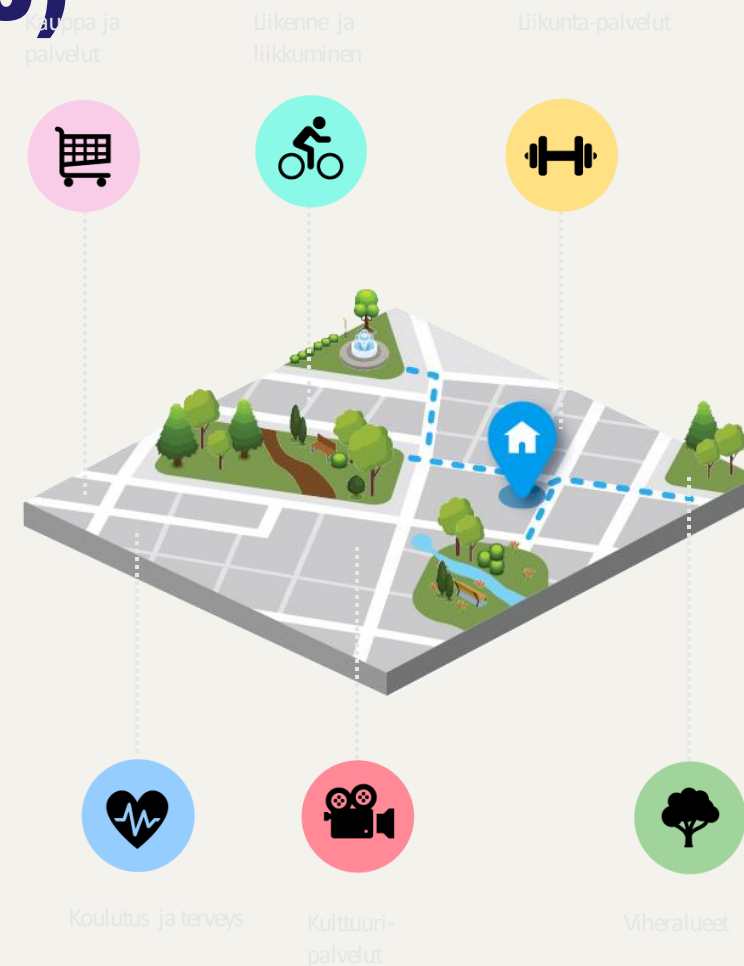

Yleisindeksin pisteluokat (0-100)

Etäisyydet on pisteytetty (0-100) niin, että mitä lähempänä palvelu sijaitsee, sitä enemmän pisteitä. Nolla pistettä saa, jos etäisyys on yli 3 km.

Palvelut on painotettu arvioidun käyntiuseuden perusteella → saadaan yksi kokonaissaavutettavuutta kuvaava indeksiluku 0-100 ruudulle.

Indeksiluku	Selite
0	Heikko - palvelut eivät ole kävellen saavutettavissa
25	Tyydyttävä - lähes kaikki palvelut ovat pitkän kävelymatkan (25 min) tai pyörällä saavutettavissa
50	Kohtalainen - lähes kaikki palvelut ovat alle 20 min kävelymatkan etäisyydellä
70	Hyvä - lähes kaikki palvelut ovat alle 15 min kävelymatkan etäisyydellä
85	Erinomainen - lähes kaikki palvelut ovat alle 10 min kävelymatkan etäisyydellä
95	Huippu - lähes kaikki palvelut ovat alle 5 min kävelymatkan etäisyydellä

Lähteet ja epävarmuustekijät

- Keskeiset lähteet analyysissä ovat:
 - Tie- ja katuverkko: Open Street Map
 - Tilastokeskuksen ruututietokanta 250 m (2021)
 - Kaupalliset palvelut (Rambollin keräämä aineisto, internet)
 - Julkiset palvelut (Palvelutietovaranto, Open Street Map, Sote-rekisterit)
 - Julkisen liikenteen pysäkit ja palvelutaso (GTFS-ainesto, Matka.fi)
 - Virkistys- ja viheralueet (Open Street Map, Maanmittauslaitoksen Maastotietokanta)
 - Liikuntapaikat: Lipas
- Aineistot on kerätty pääosin alkuvuodesta 2022
- Aineistoissa voi olla erilaisia puutteita johtuen rekistereiden laahaamisesta todellisen tilanteen perässä, rekistereissä olevista puutteista ja virheistä sekä osoitepaikannukseen liittyvistä epävarmuustekijöistä johtuen.

LUKUOHJE

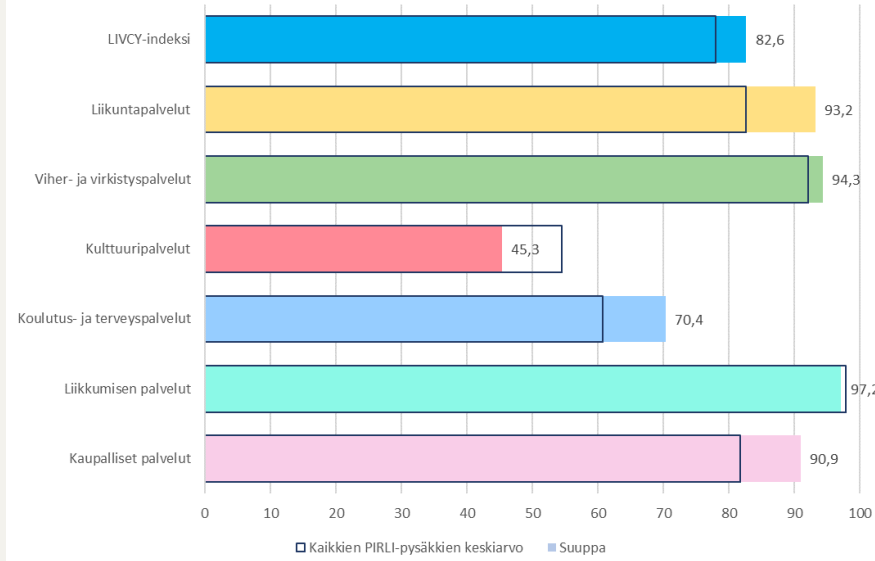
LIVCY-indeksi kuvaa 0-100 lukuna palveluiden monipuolista saavutettavuutta. Mitä lähempänä lukua 100 alueen keskiarvo on, sitä paremmat palvelut ovat saavutettavissa kävelen.

Graafissa täyttöväri kuvaa kyseisen alueen tunnuslukua ja tumma reunaviiva PIRLI-pysäkkien (suunniteltavat) keskiarvoa.

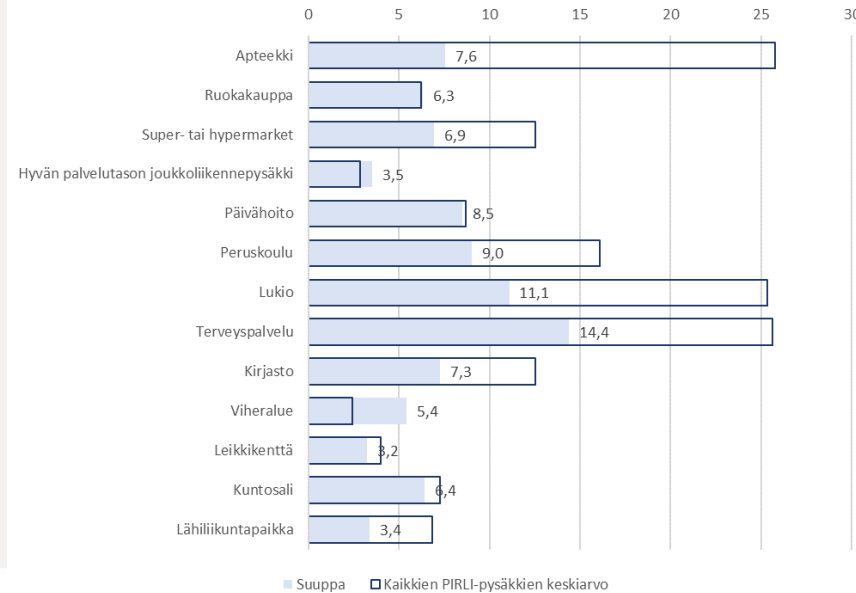
Kävelyetäisyys on laskettu 250 metrin tilastoruuduista lähimpään palvelupisteeseen tie- ja katuverkkoa pitkin. Mitä lyhyempi matka, sen parempi.

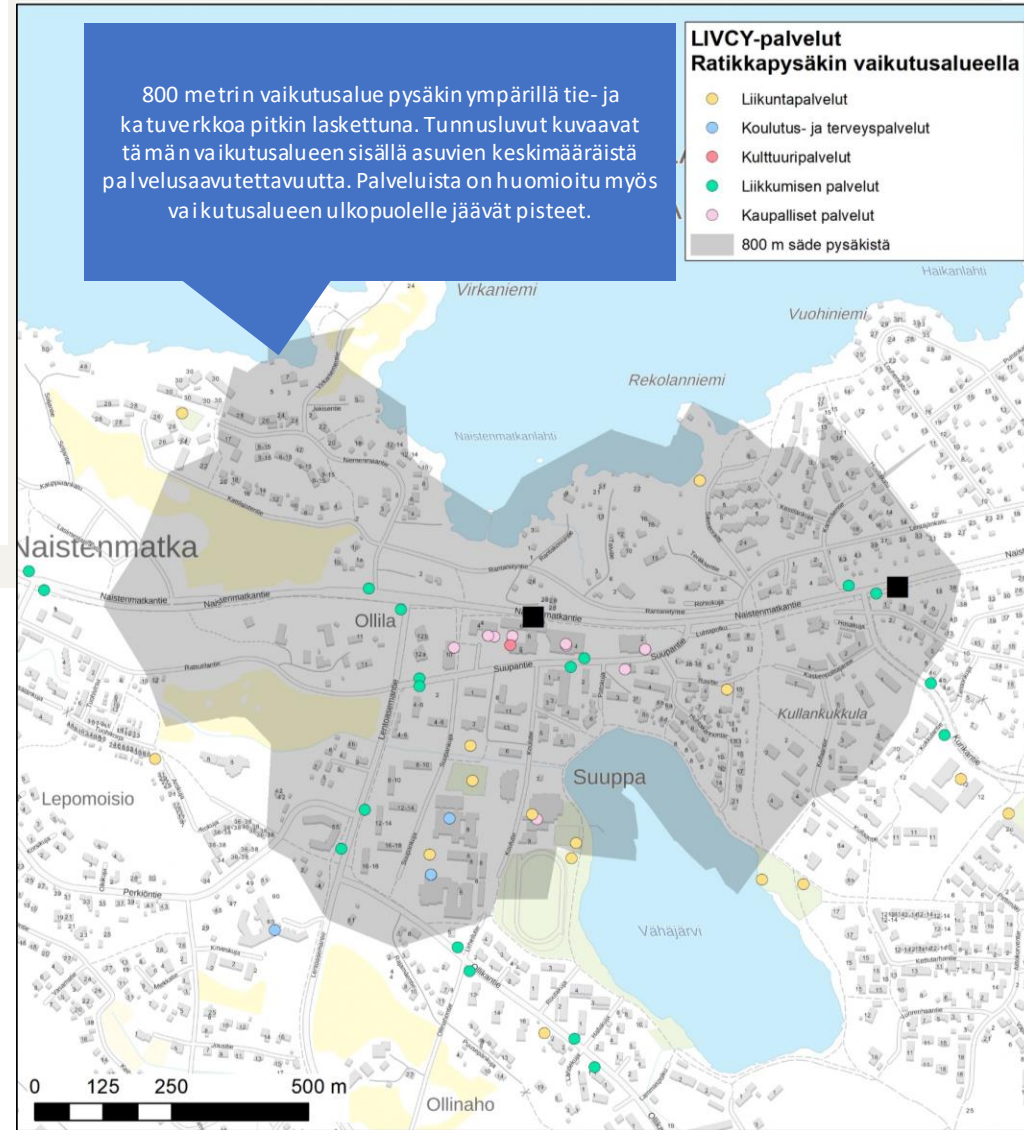
Elävyydsindeksi (0-100)
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Kävelyetäisyys (minuuttia) lähimpään palveluun nykytilanteessa
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Nykytila 2022

SUUPPA

LUONNEHDINTA ALUEESTA

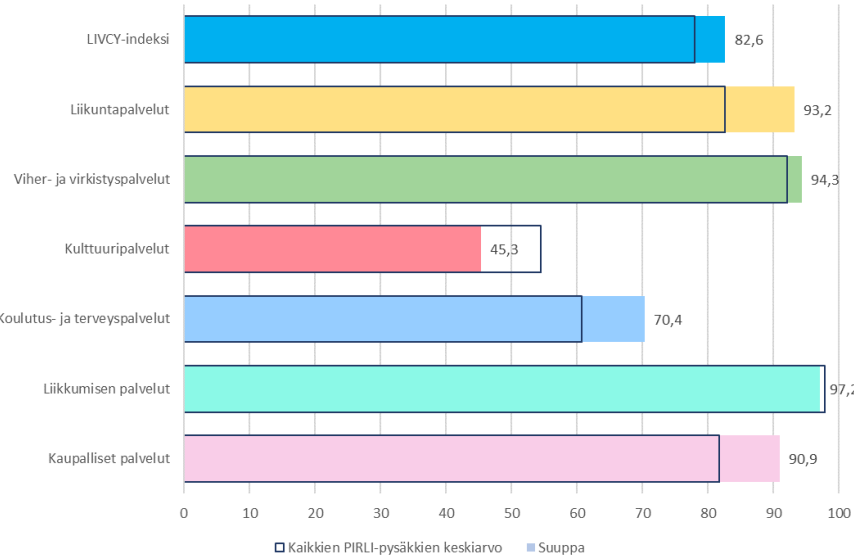
- 2 350 asukasta ja 790 työpaikkaa
- Monipuolinen palvelurakenne; julkisia palveluita, supermarket ja valintamyymälä, hyvät liikuntapalvelut, kirjasto
- LIVCY-pisteytyksessä saa yhteispisteet 83, mikä on enemmän kuin PIRLI-pysäkkien keskiarvo (77)
- Kirjaston lisäksi alueella ei juurikaan kulttuuripalveluita

TULEVAISUUDEN POTENTIAALIA

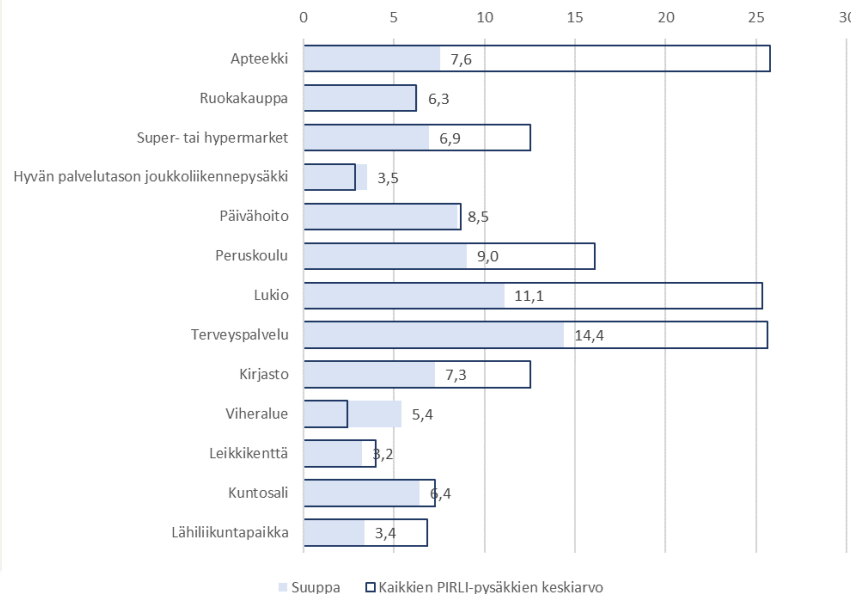
- Palvelut tukevat hyvin pysäkkiympäristön kehittymistä ja sijaitsevat tiiviisti lähellä suunniteltua pysäkkisijaintia
- Monipuoliset yksityiset ja julkiset palvelut antavat mahdollisuuksia kestäväälle maankäytön tiivistämiselle
- Kulttuuripalveluiden monipuolistaminen alueella loisi myös vapaa-ajanpotentiaalia

Elävyyssindeksi (0-100)
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Kävelyetäisyys (minuuttia) lähimpään palveluun nykytilanteessa
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Nykytila 2022

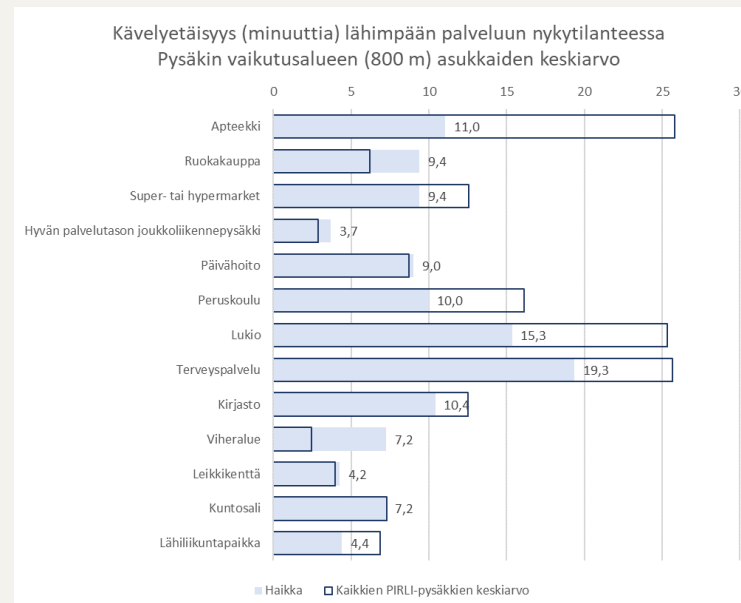
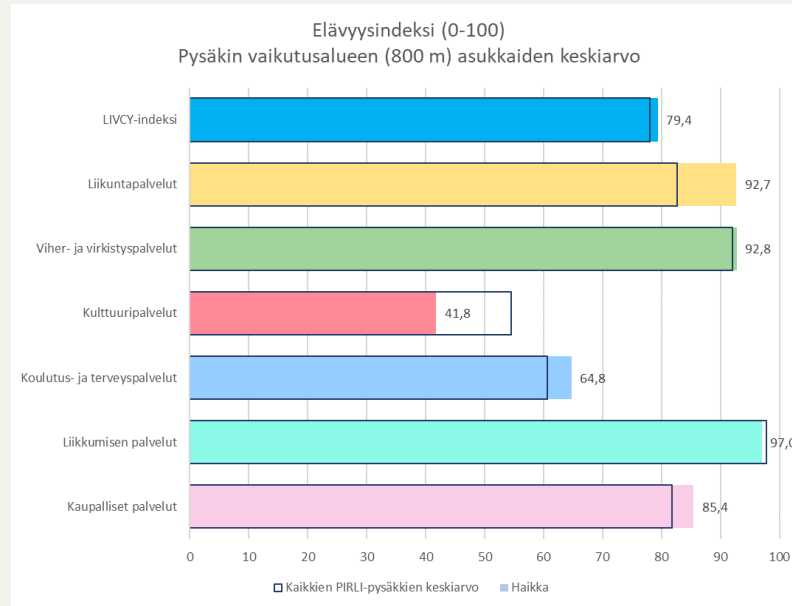
HAIKKA

LUONNEHDINTA ALUEESTA

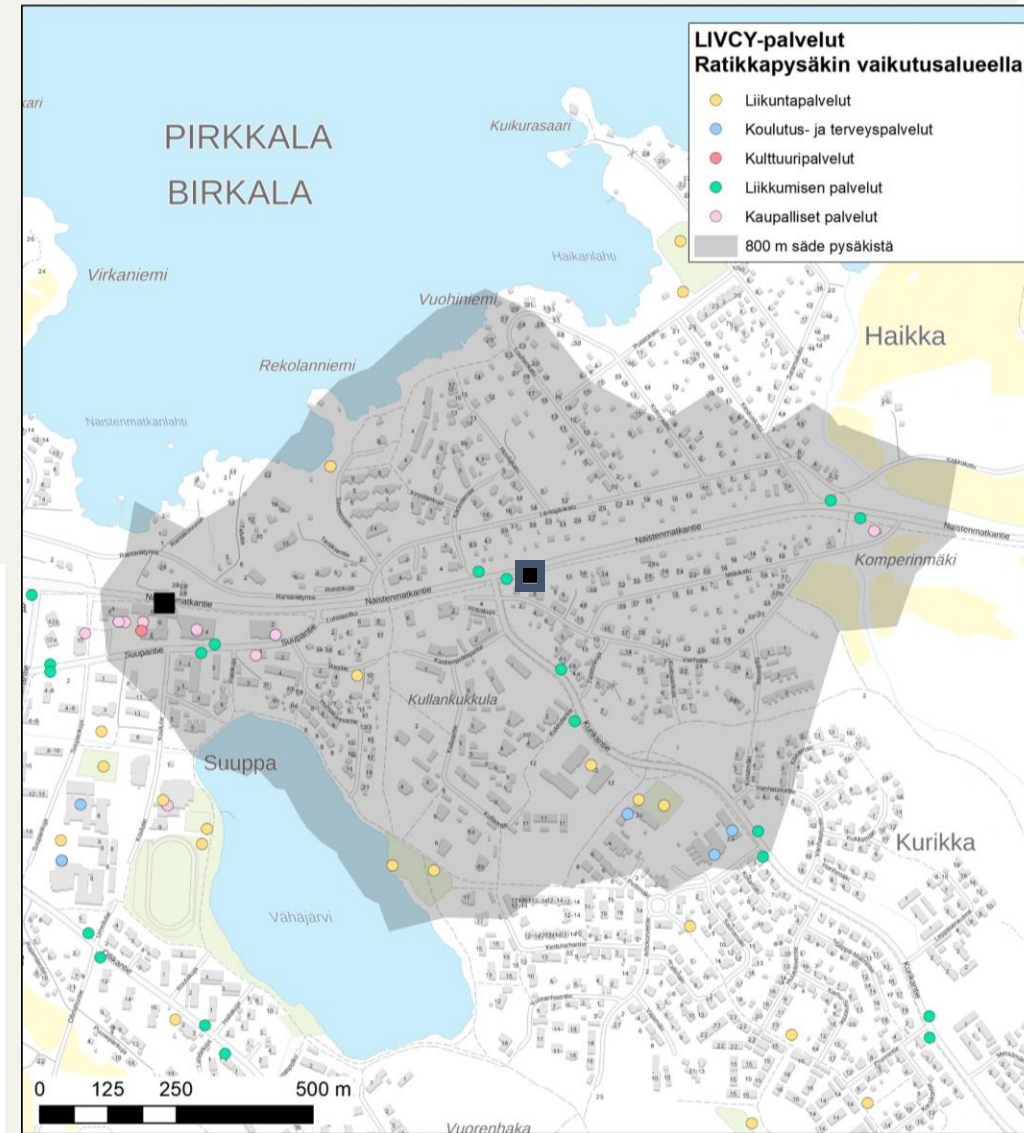
- 1 870 asukasta ja 330 työpaikkaa
- Merkittävimmät palvelut löytyvät Suupan pysäkin ympäristöstä, vaikutusalueen länsireunalta
- Pysäkin lähiympäristössä ainoastaan huoltamotoimintoja sekä pienimuotoista yritystoimintaa

TULEVAISUUDEN POTENTIALIA

- Pientalopainotteinen alue, jossa maankäytön tehostaminen haastavaa; vaikuttaa myös palveluiden saatavuuteen alueella
- Ratikkayhteys parantaa palveluiden saavutettavuutta joukkoliikenteellä
- Mahdollisesti Suupan alueen palveluiden kehittyminen parantaa myös palveluiden saavutettavuutta Haikan pysäkin vaikutusalueella

Nykytila 2022

NUOLIALA

LUONNEHDINTAALUEESTA

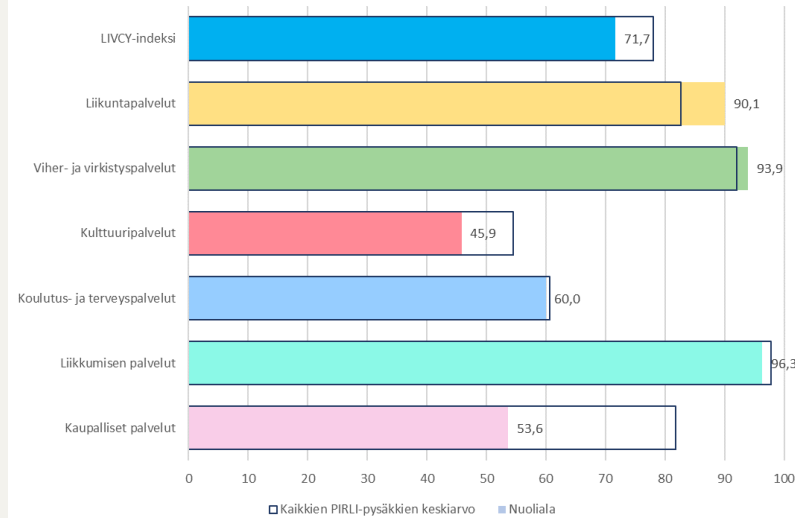
- 2 500 asukasta ja 230 työpaikkaa
- Läheisyydessä koulu ja päiväkoti sekä huoltamo
- Lähimpiin kaupallisiin palveluihin kertyy jo merkittävämmän matkaa

TULEVAISUUDEN POTENTIAALIA

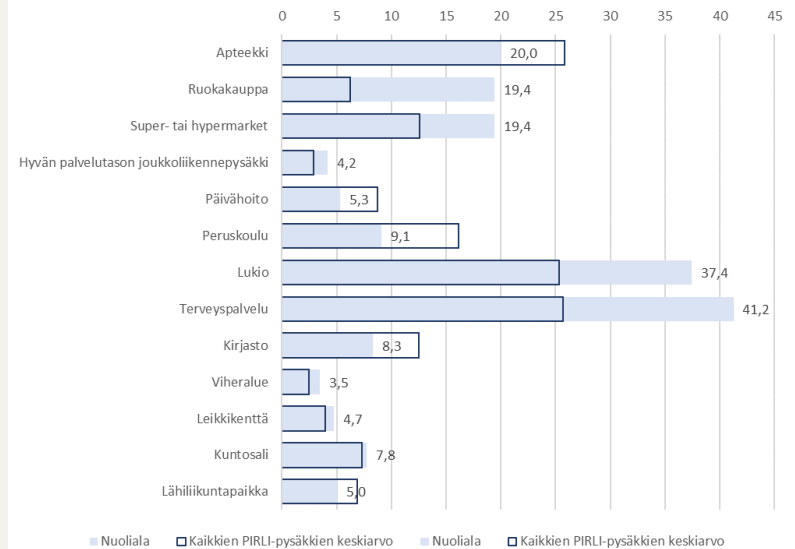
- Ratikan myötä syntyvä potentiaali (maankäyttöön) kasvattaa mahdollisuuksia kaupallisten lähipalveluiden syntymiselle alueelle (jo nykyisin vaikutusalueen asukasmäärä saattaisi mahdollistaa lähikaupan)

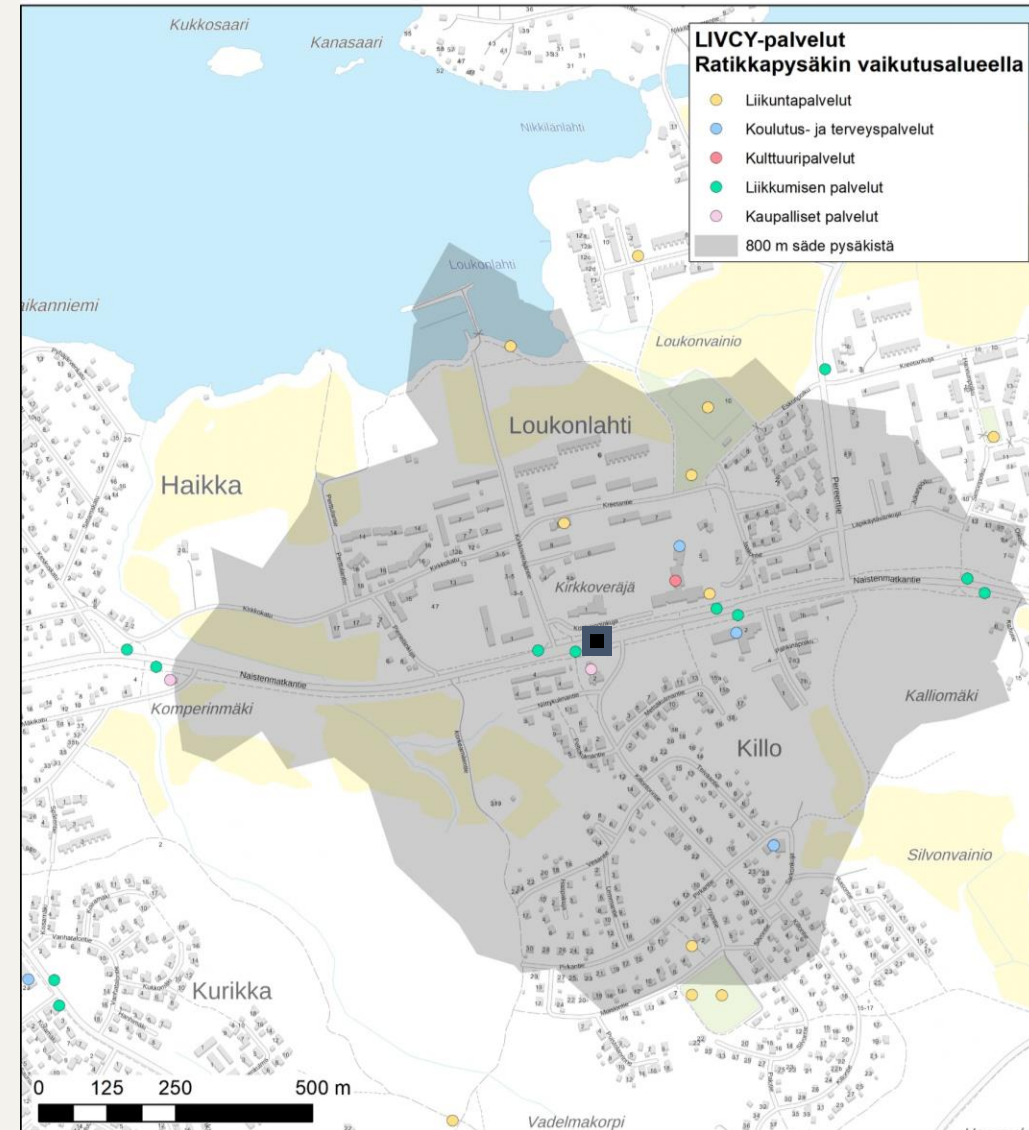
Elävyydsindeksi (0-100)
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Kävelyetäisyys (minuuttia) lähimpään palveluun nykytilanteessa
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Nykytila 2022

PARTOLA

LUONNEHDINTA ALUEESTA

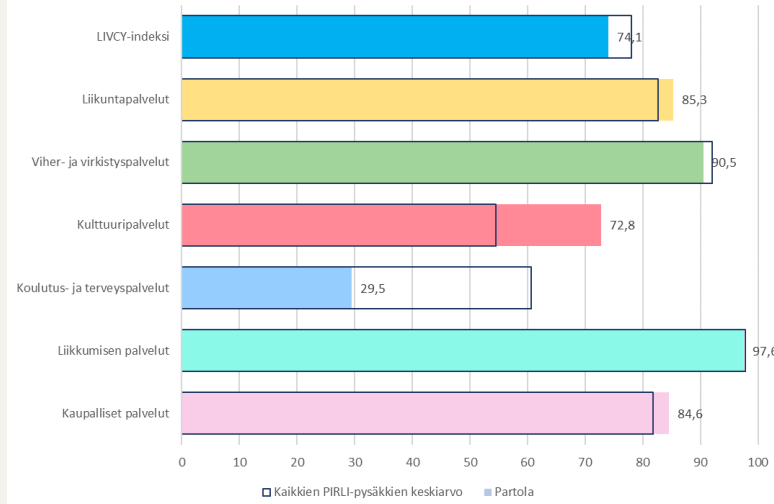
- 5 900 asukasta ja 770 työpaikkaa
- Pirkkalan merkittävin kaupallinen keskittymä, jossa myös tiiviisti asukkaita ja suhteellisen paljon työpaikkoja
- Julkiset palvelut ovat alueelta heikommin saavutettavissa

TULEVAISUUDEN POTENTIAALIA

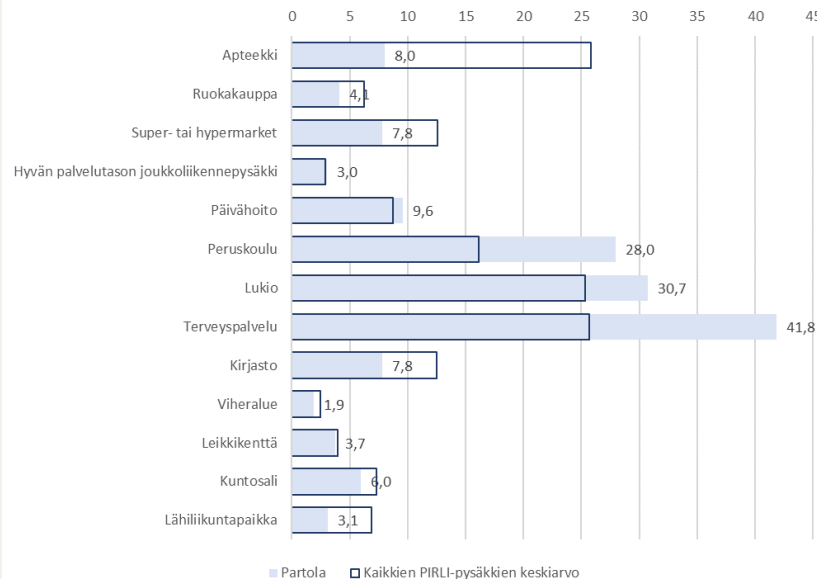
- Maankäytön kehittäminen ja tiivistäminen parantaa alueen kävely-ympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä
- Alueelle olisi mahdollista sijoittaa sekoittuneemmin myös julkisia palveluita, mikä parantaisi alueen kokonaiselävyttä ja tukisi nykyisten ja uusien asukkaiden kestävää arkea

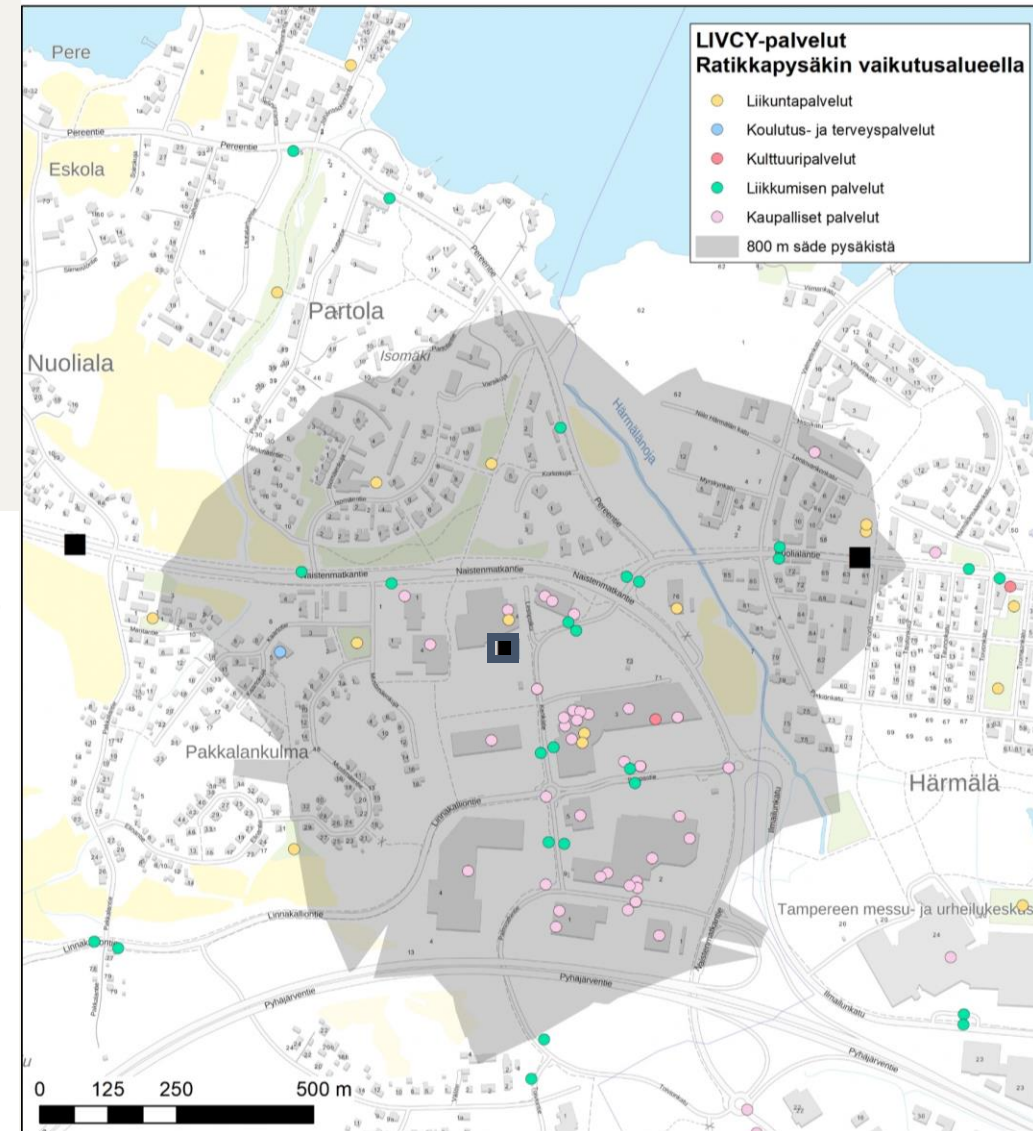
Elävyyssindeksi (0-100)
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Kävelyetäisyys (minuuttia) lähimpään palveluun nykytilanteessa
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Nykytila 2022

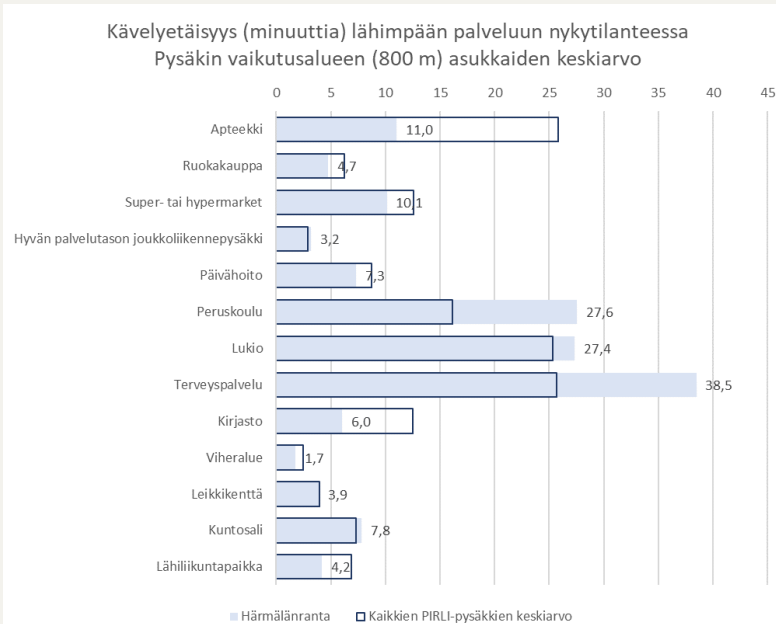
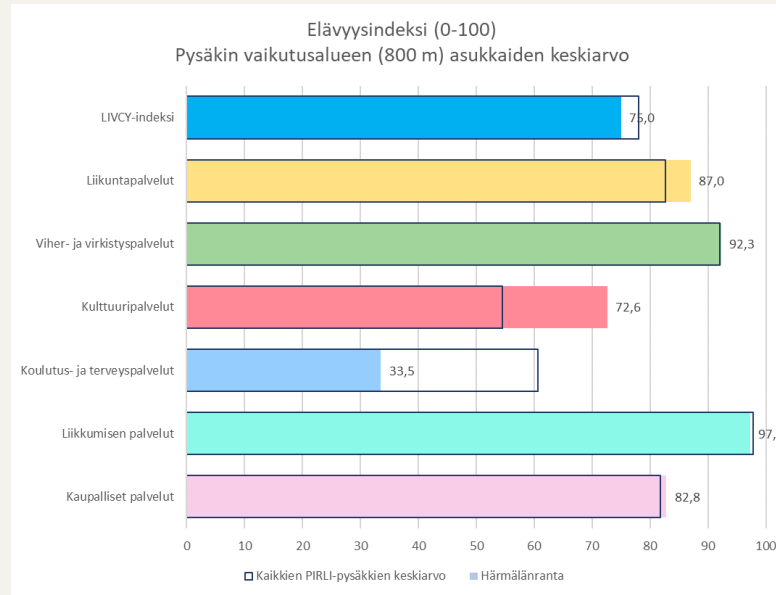
HÄRMÄLÄN- RANTA

LUONNEHDINTA ALUEESTA

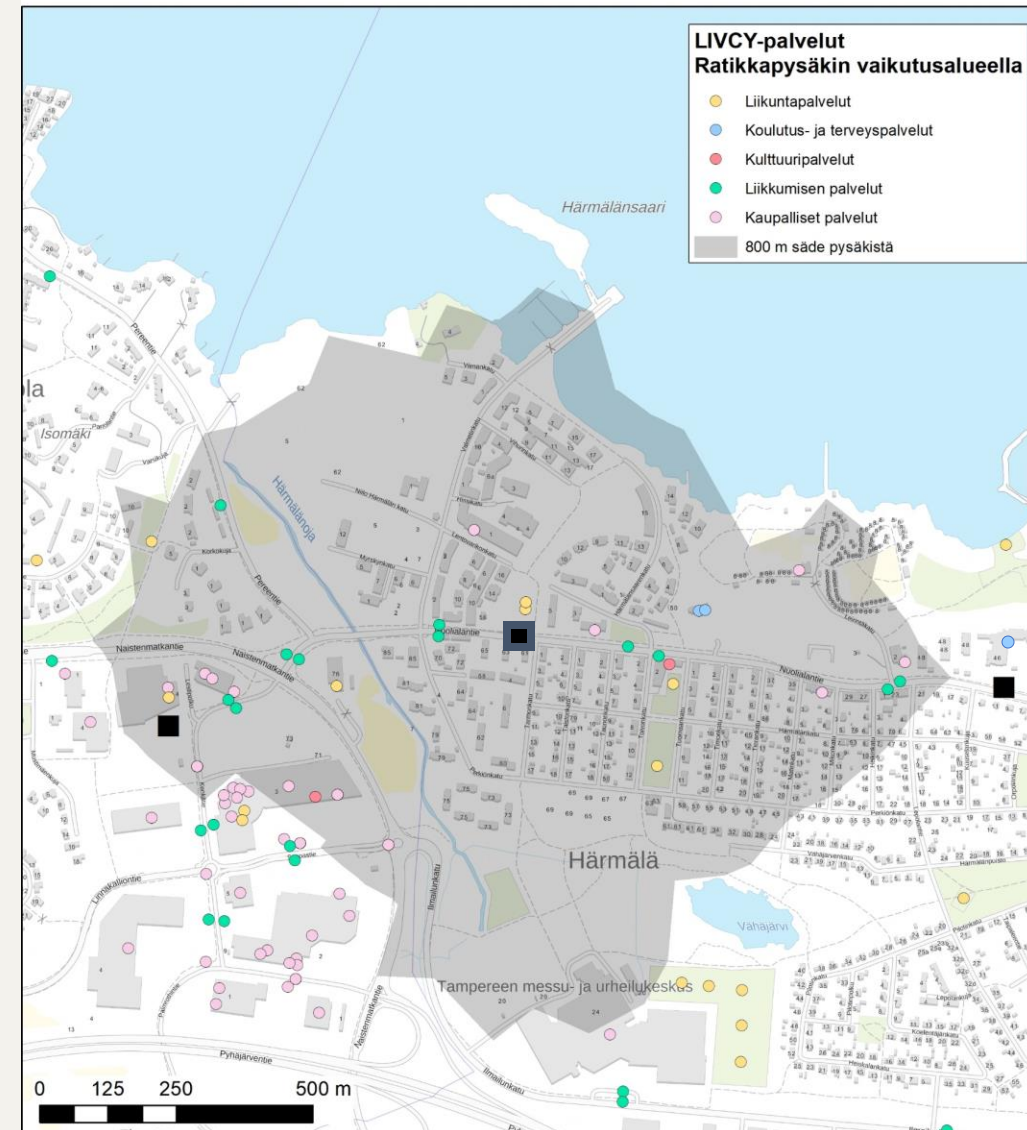
- 6 140 asukasta ja 330 työpaikkaa
- Tiivistä asuttu ympäristö, josta hyvä saavutettavuus erityisesti virkistys- ja viheralueille sekä järvenrantaan
- Alueella pienimuotoiset kaupan palvelut, mutta Partolan laajempiin palveluihin etäisyyttä vain noin 10 minuuttia kävelen
- Julkisten palveluiden tarjonta heikommin saavutettavissa

TULEVAISUUDEN POTENTIAALIA

- Julkisten palveluiden kehittäminen osana Partolan maankäytön kehittämistä tukisi myös Härmälänranta
- Ranta-asuminen ja työpaikkarakenteen laajentaminen ja monipuolistaminen

Nykytila 2022

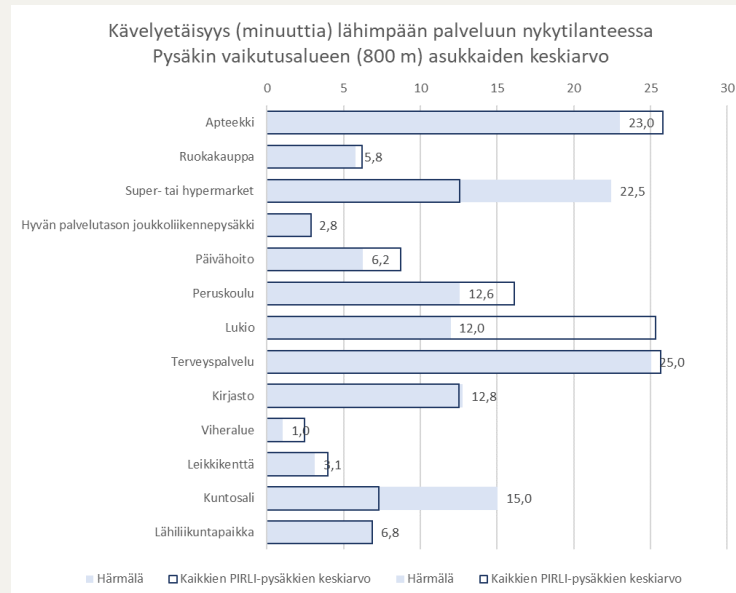
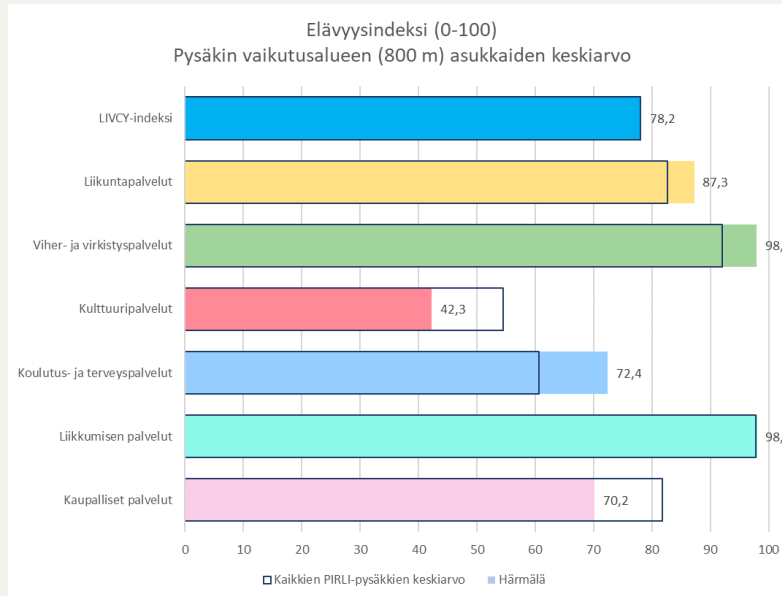
HÄRMÄLÄ

LUONNEHDINTA ALUEESTA

- 2 820 asukasta ja 1 700 työpaikkaa
- Arjen lähipalvelut ovat varsin hyvin saavutettavissa, merkittävimmät puutteet kulttuuripalveluiden tarjonnassa

TULEVAISUUDEN POTENTIALIA

- Ratikkapysäkin alueesta voisi toteutua paikallishubi pientaloalueen asukkaille, esim. erilaisia yhteiskäyttöpalveluita sekä arjen palveluita
- Yhteys rantaan ja liikuntapalvelut ovat alueen vetovoimatekijä

HATANPÄÄ

LUONNEHDINTAALUEESTA

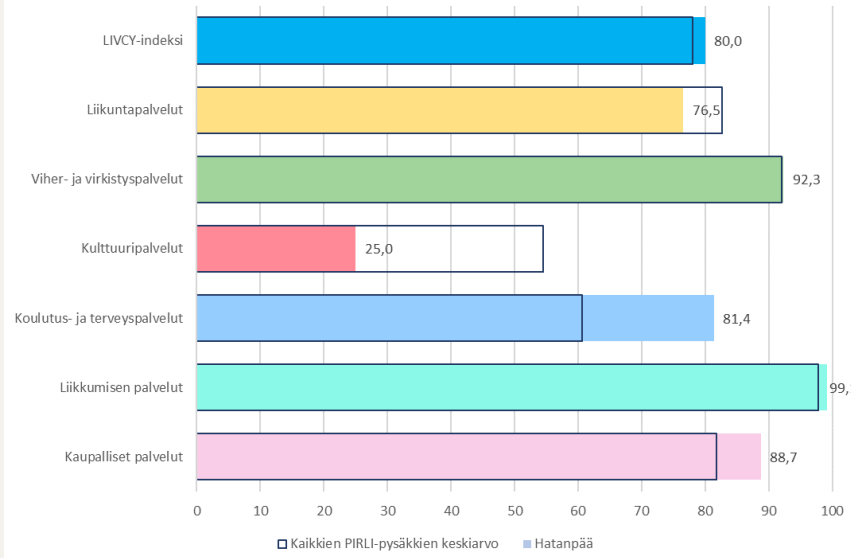
- 1 260 asukasta ja 8 280 työpaikkaa
- Alueella merkittävästi työpaikkoja
- Palvelut ovat kohtalaisen hyvin saavutettavissa. Kehittämisedellytyksiä olisi erityisesti kulttuuripalveluiden sekä liikuntapalveluiden osalta

TULEVAISUUDEN POTENTIALIA

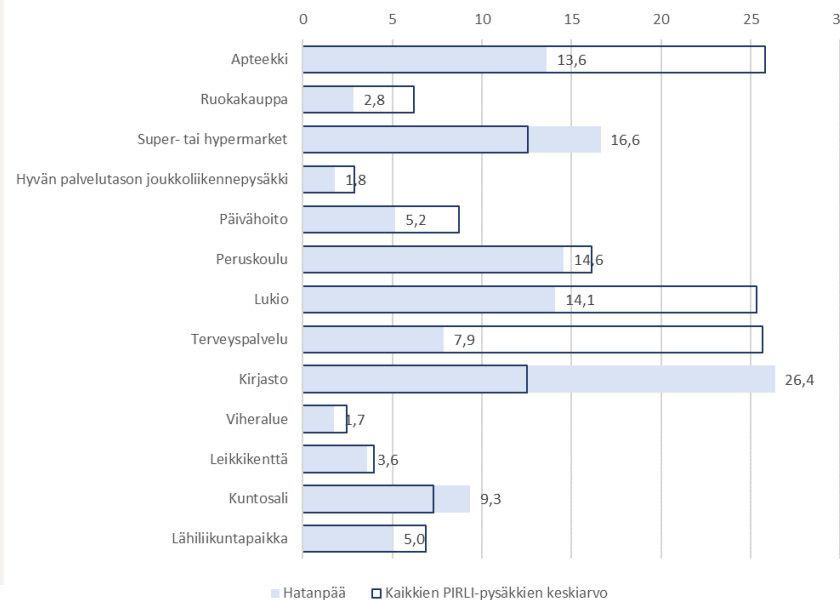
- Maankäytön kehittyminen Viinikanlahden alueella synnyttää potentiaalia kaupallisille palveluille sekä tietyille julkisille palveluille (esim. kirjasto)

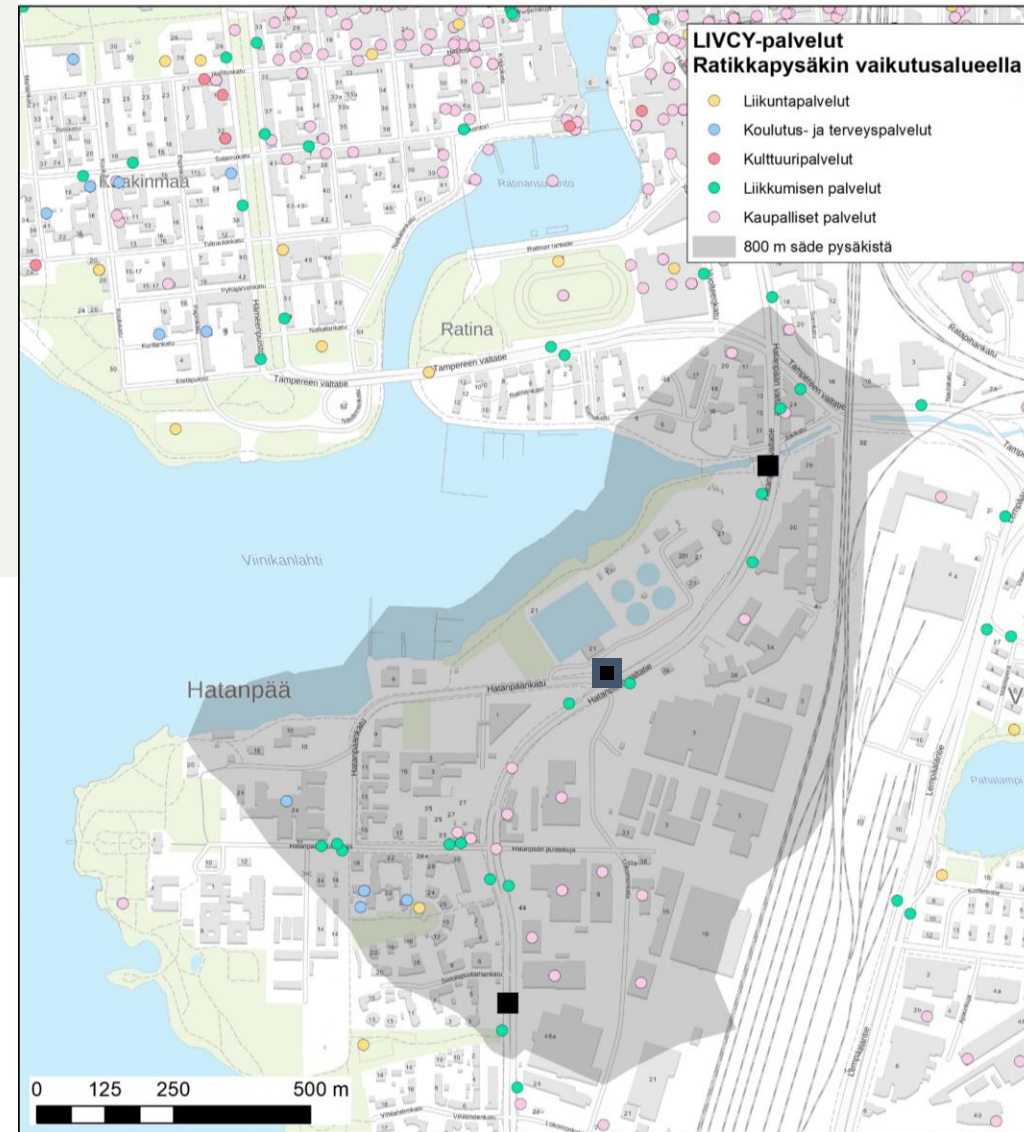
Elävyydsindeksi (0-100)
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Kävelyetäisyys (minuuttia) lähimpään palveluun nykytilanteessa
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Nykytila 2022

VIINIKAN- LAHTI

LUONNEHDINTA ALUEESTA

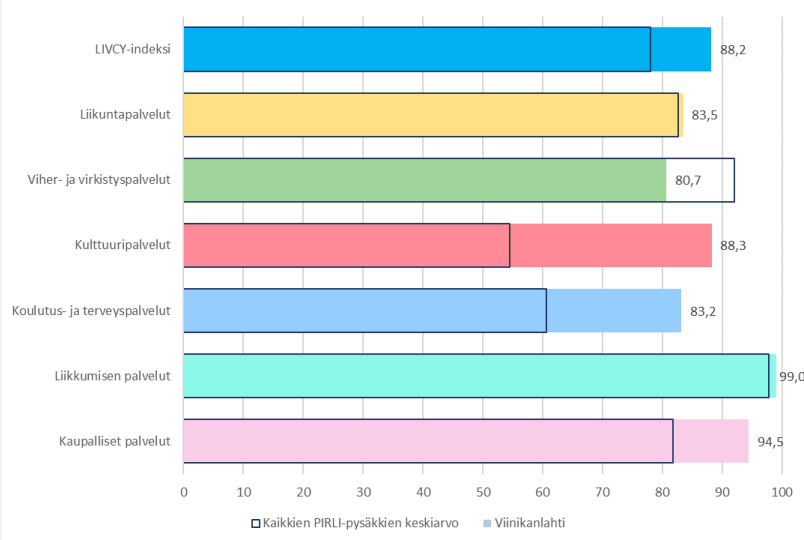
- 3 650 asukasta ja 14 730 työpaikkaa
- Ratinaan ja keskustaän voimakkaasti linkittyvä alue
- Palvelutarjonta monipuolista ja elävyysepisteet erinomaiset

TULEVAISUUDEN POTENTIAALIA

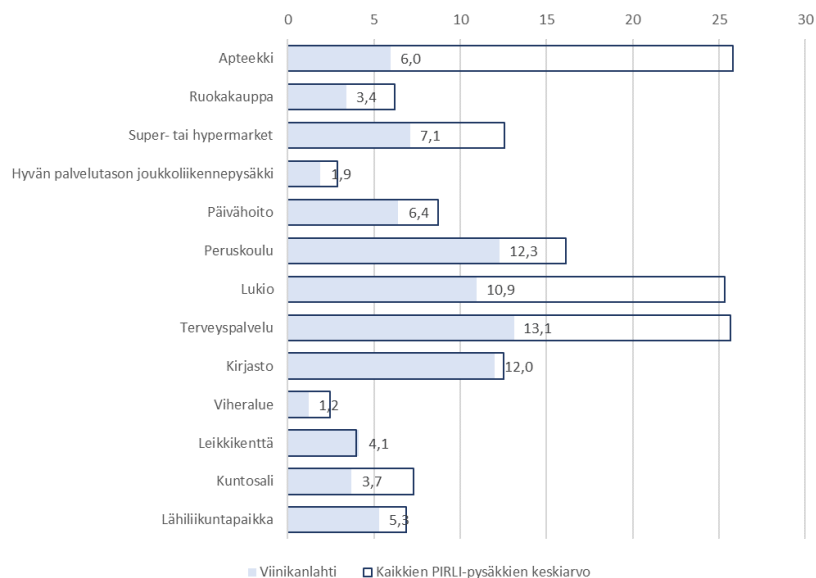
- Tulevaisuudessa maankäytön kehittymisen painopisteen sijoituessa vaikutusalueen eteläosiin tulee huolehtia myös lähipalveluiden sijoittumisesta Viinikanlahden ja Hatanpään pysäkkien tuntumaan / väliselle alueelle

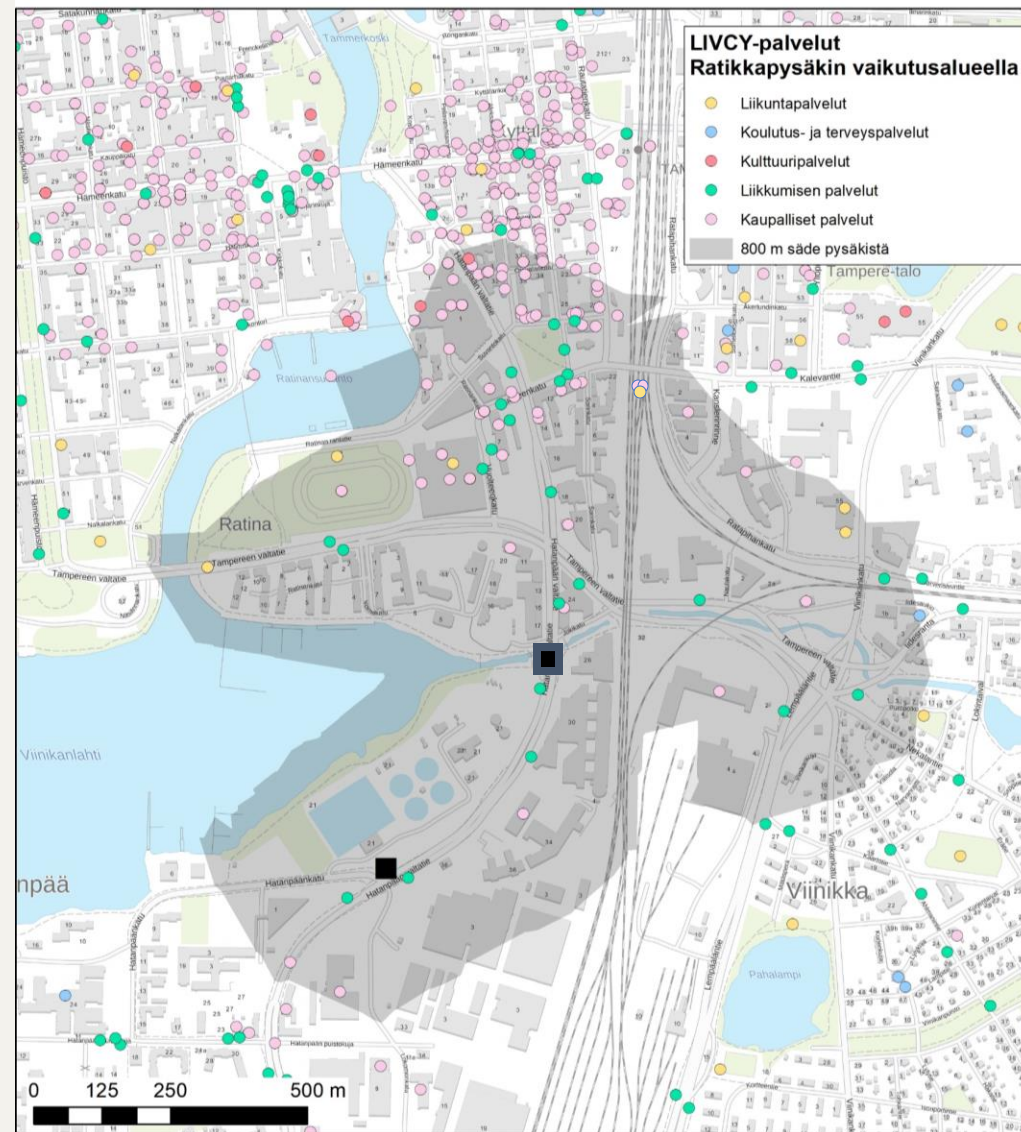
Elävyyssindeksi (0-100)
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Kävelyetäisyys (minuuttia) lähimpään palveluun nykytilanteessa
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Nykytila 2022

TENNISKATU

LUONNEHDINTA ALUEESTA

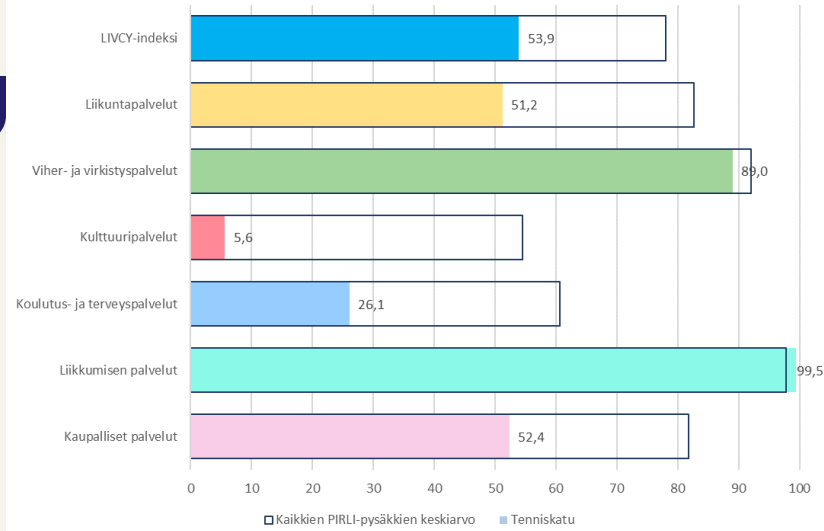
- 180 asukasta ja 50 työpaikkaa
- Palveluiden saavutettavuuden osalta heikon palvelutason aluetta nykyisin
- Alueella on hyvä saavutettavuus viheralueille ja -reiteille

TULEVAISUUDEN POTENTIAALIA

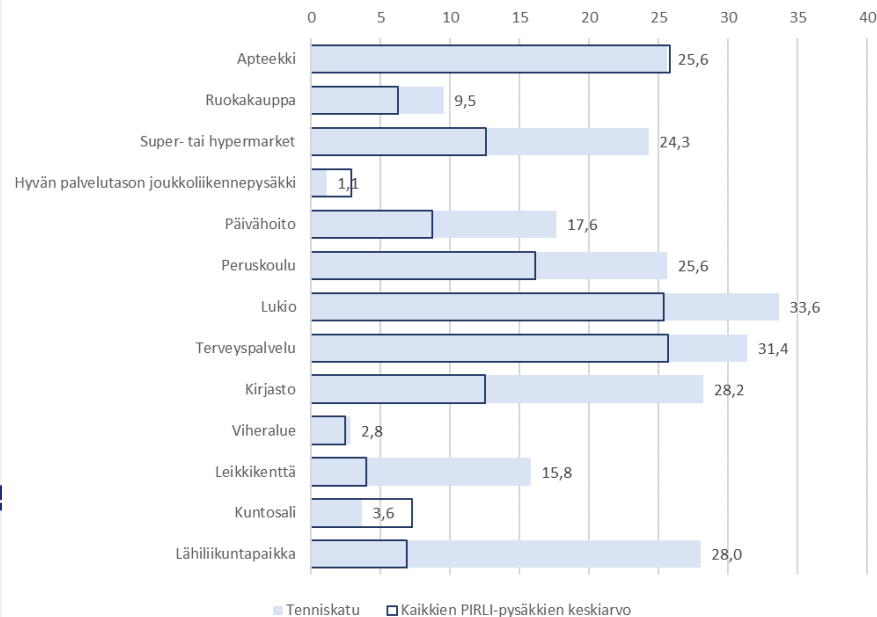
- Maankäytön kehittämisen myötä syntyy edellytyksiä myös monille erilaisille lähipalveluille julkisista palveluista kaupallisiin
- Maankäytön kehittämisessä huomioitava erityisesti riittävän kysynnän synnyttäminen palveluille (asukkaat ja myös työpaikat) sekä vaihteittain ajottuminen → miten palveluita alueelle, kun on asukkaita mutta ei riittävästi kysyntää palveluiden markkinaehtoiselle kehittämiselle

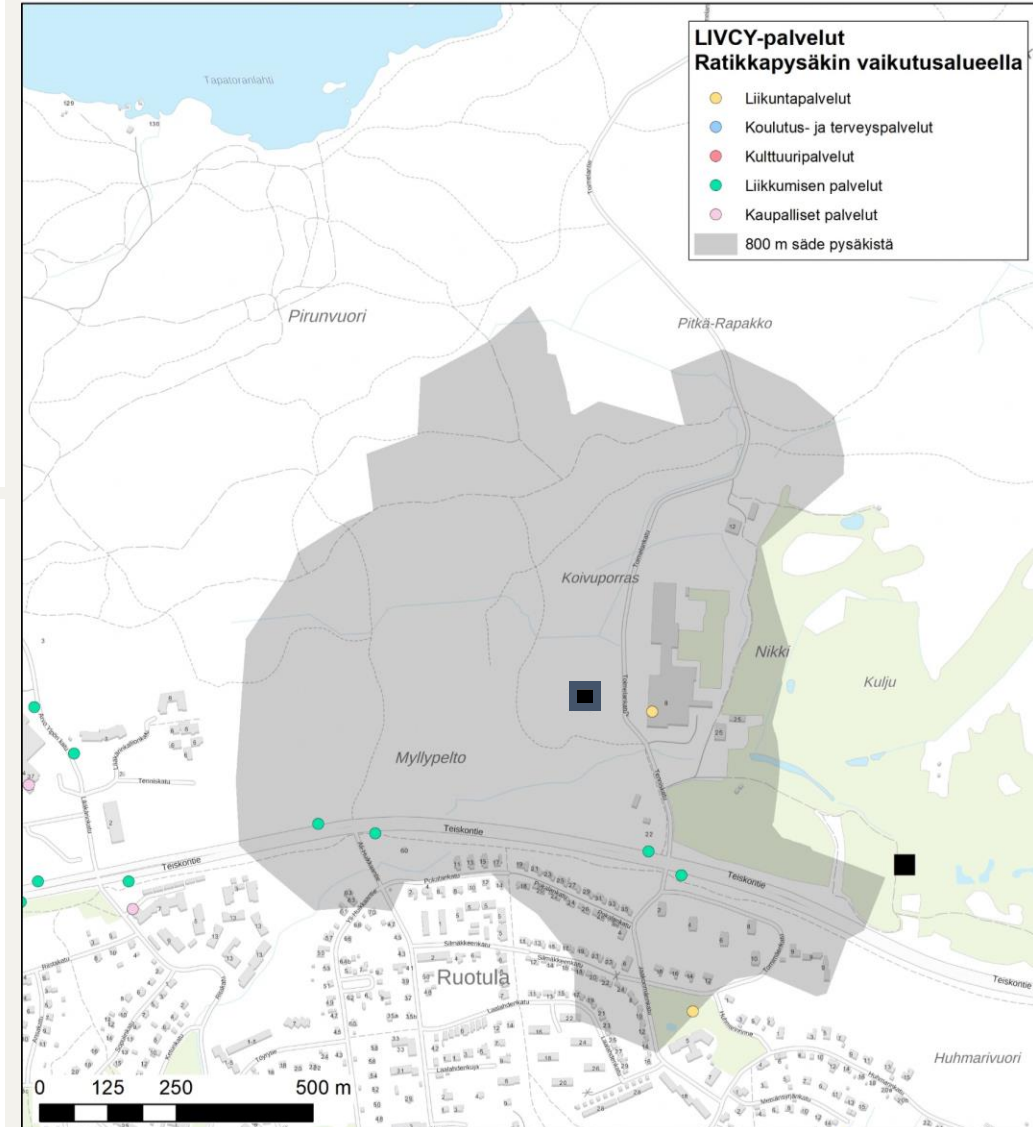
Elävyyssindeksi (0-100)
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Kävelyetäisyys (minuuttia) lähimpään palveluun nykytilanteessa
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Nykytila 2022

NIIHAMA

LUONNEHDINTAALUEESTA

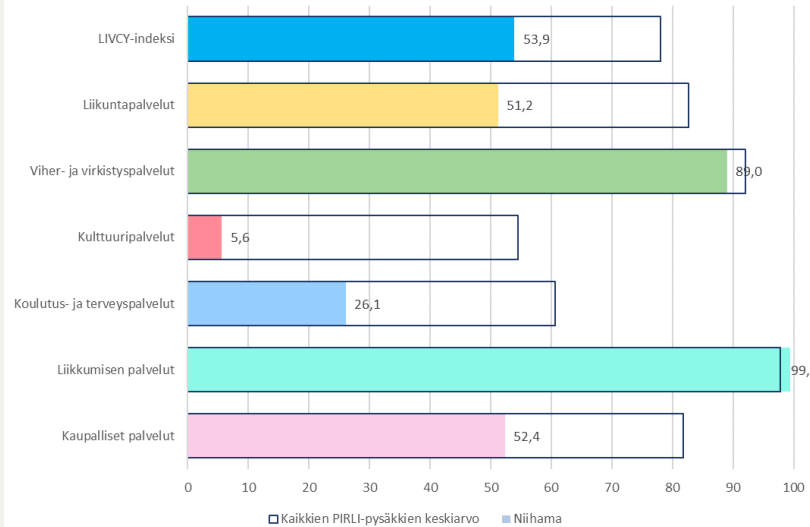
- 180 asukasta ja 90 työpaikkaa
- Ei juurikaan palveluita

TULEVAISUUDEN POTENTIALIA

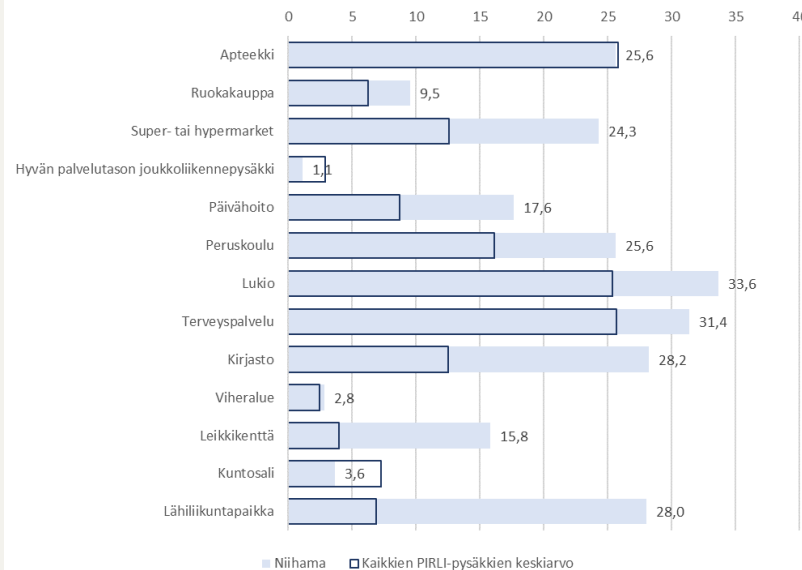
- Maankäytön kehittämisen kohdealue
- Reittien huomioiminen niin, että Teiskontien koetun saavutettavuuden estevaikutus vähenee
- Huolehtiminen viherympäristön saavutettavuudesta ja laadusta

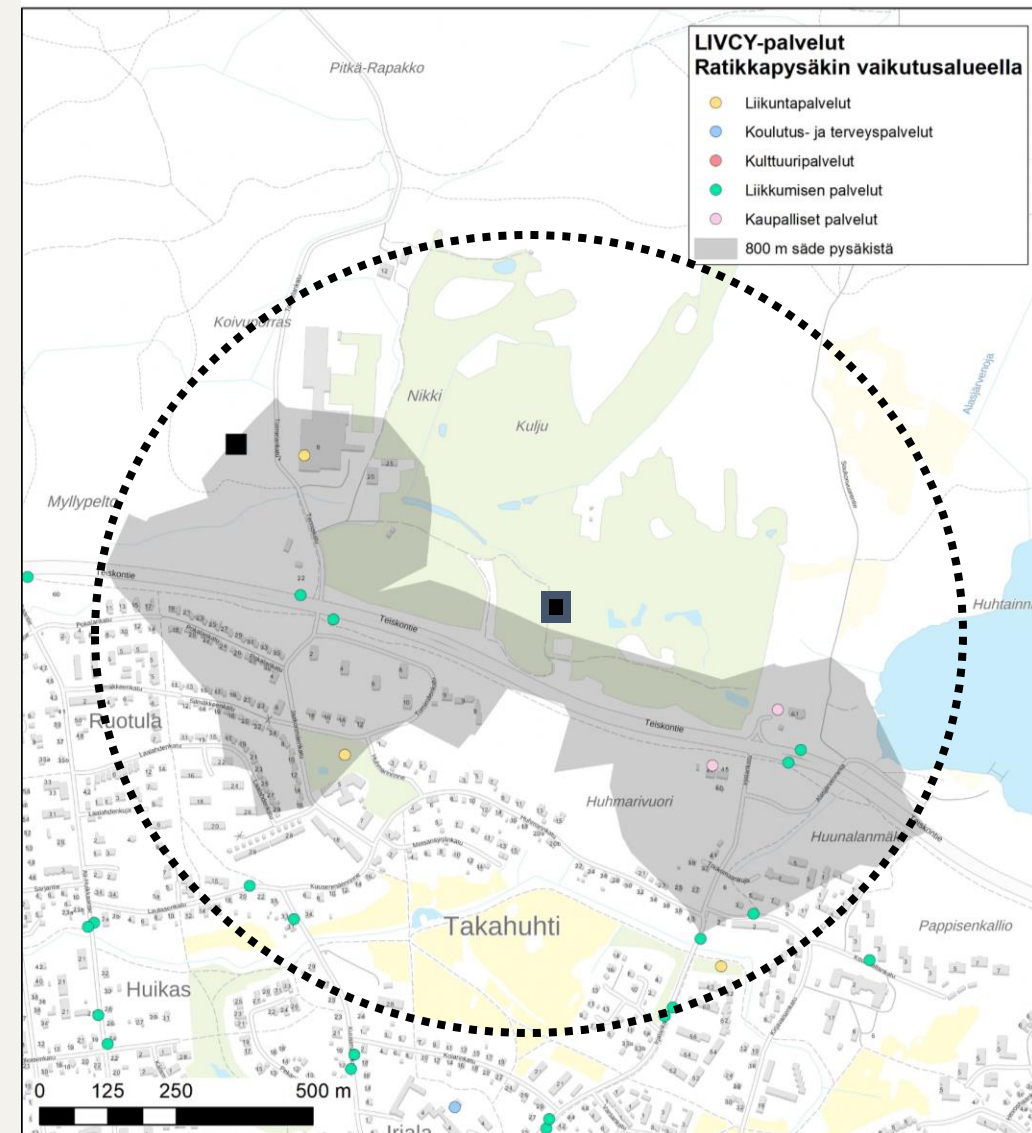
Elävyyssindeksi (0-100)
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Kävelyetäisyys (minuuttia) lähimpään palveluun nykytilanteessa
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Nykytila 2022

ALASJÄRVI

LUONNEHDINTAALUEESTA

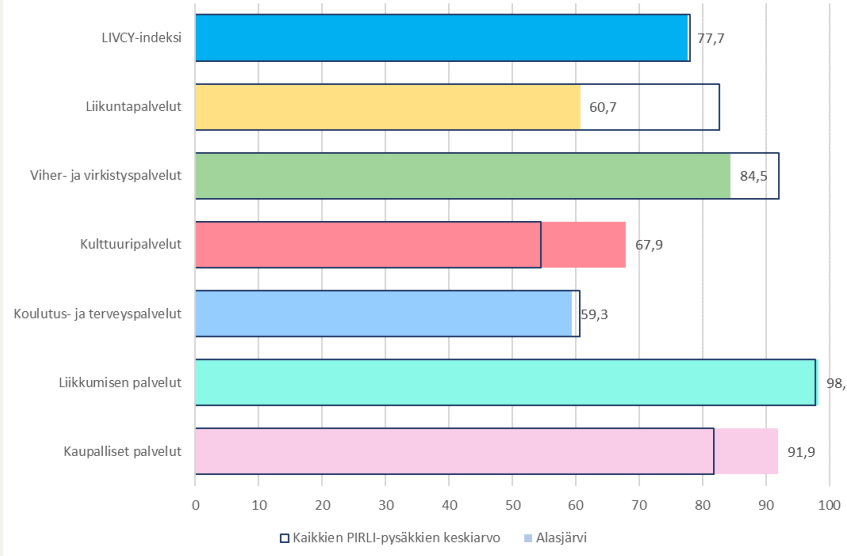
- 490 asukasta ja 380 työpaikkaa
- Palvelutasoltaan PIRLI-pysäkkien keskistasoa
- Linnainmaan kaupalliset palvelut hyvin saavutettavissa → liikennenympäristöstä syntyvä kuitenkin estevaikutusta palveluiden saavutettavuudelle jalan/pyörällä

TULEVAISUUDEN POTENTIAALIA

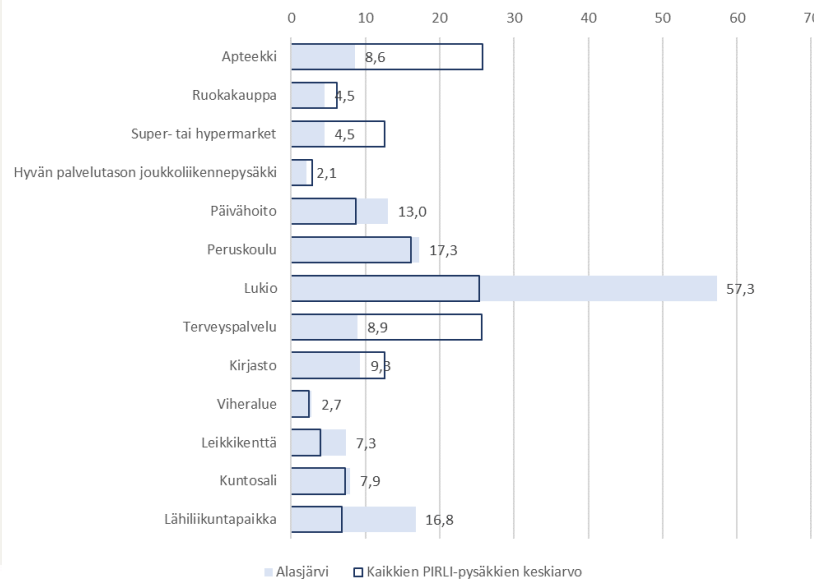
- Ympäristön viihtyisyys ja reitit → linkit Alasjärven ympäristöön ja Linnainmaan kaupallisiin palveluihin
- Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen alueella

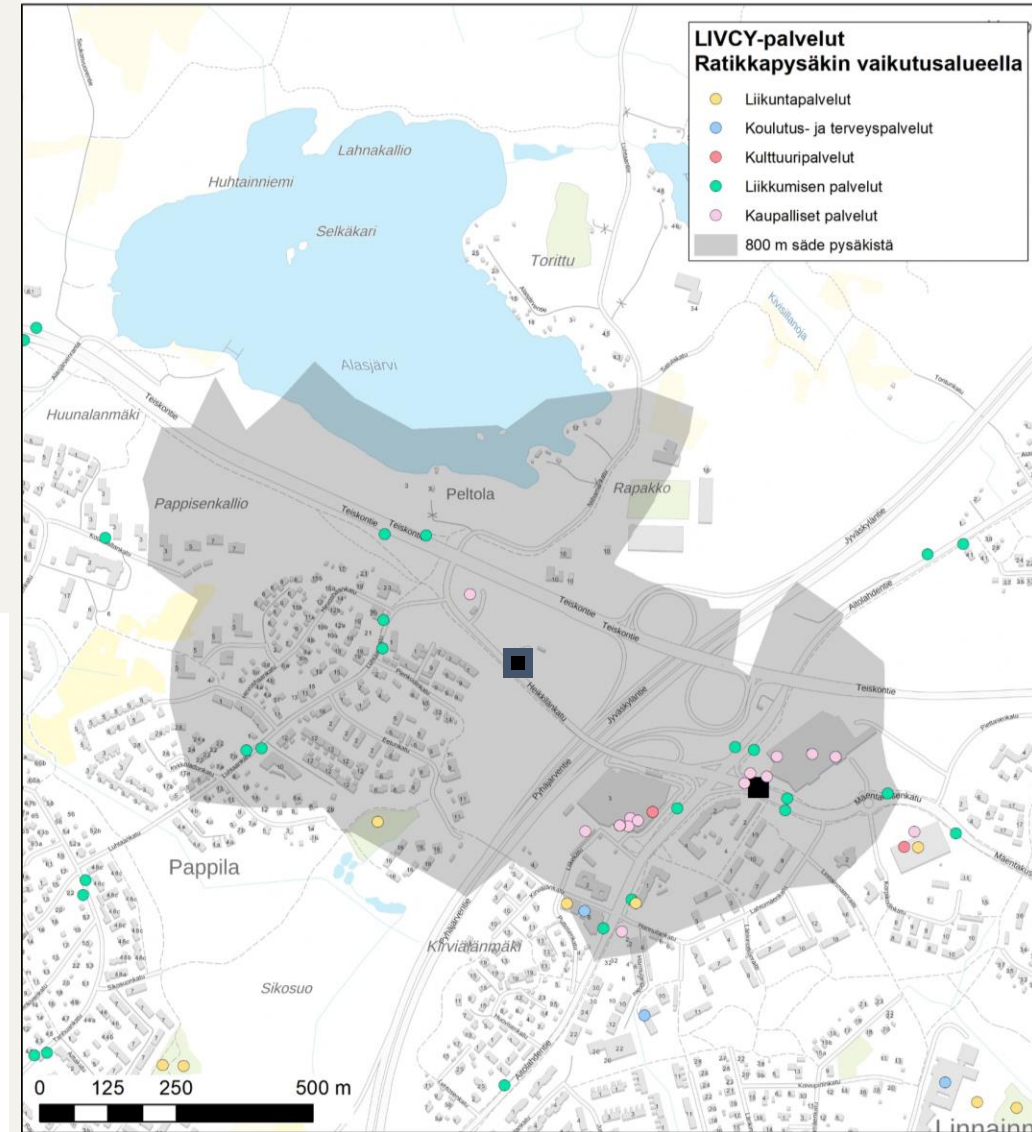
Elävyyssindeksi (0-100)
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Kävelyetäisyys (minuuttia) lähimpään palveluun nykytilanteessa
Pysäkin vaikutusalueen (800 m) asukkaiden keskiarvo

Nykytila 2022

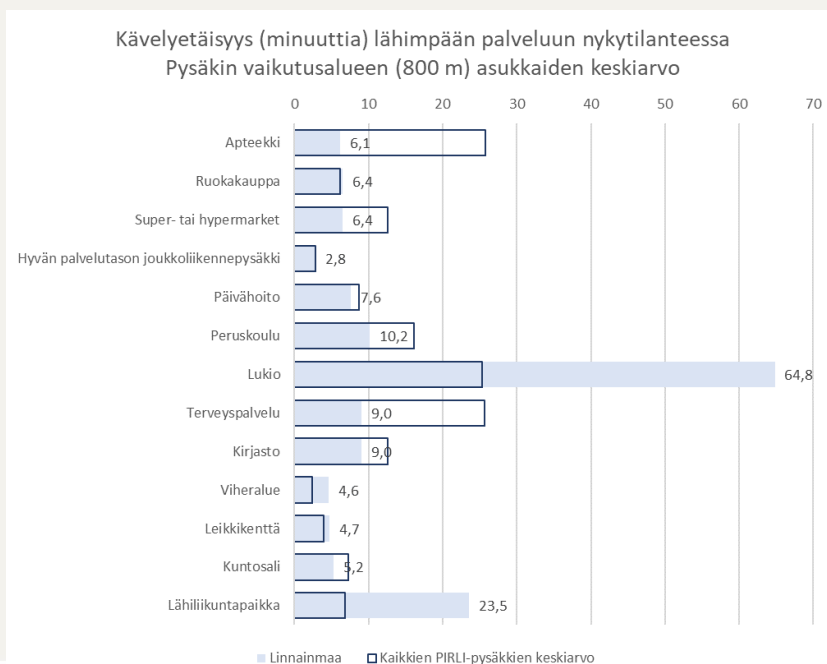
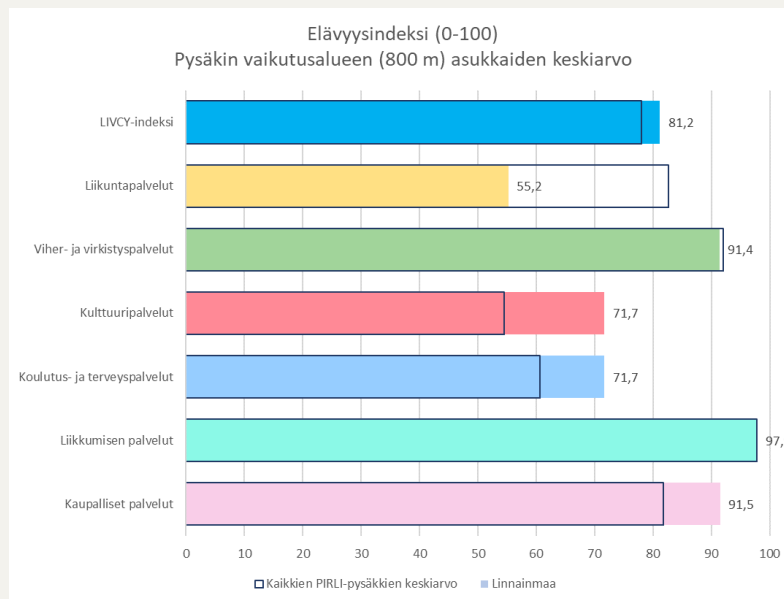
LINNAINMAA

LUONNEHDINTA ALUEESTA

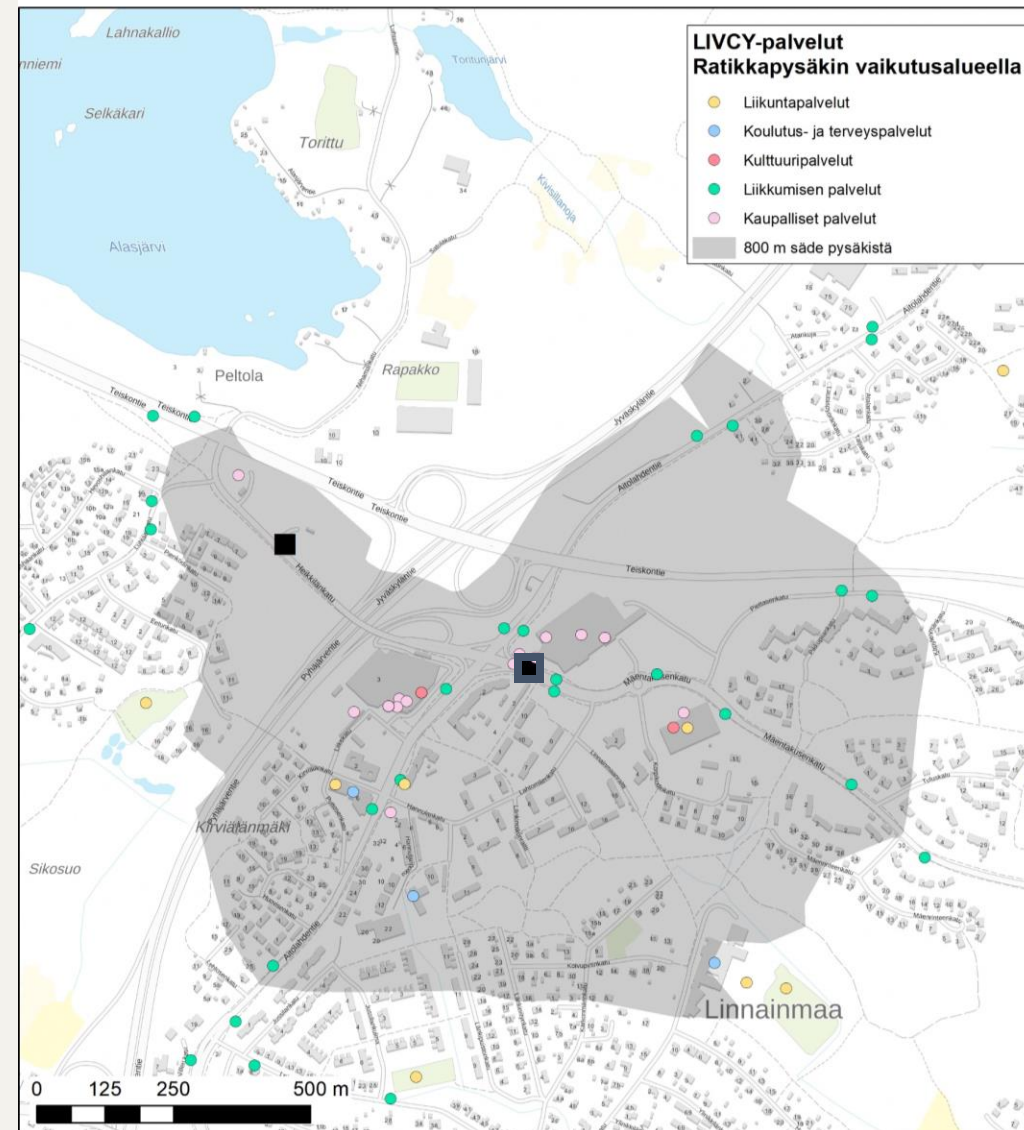
- 3 780 asukasta ja 770 työpaikkaa
- Monipuoliset kaupan palvelut, myös laajemman valikoiman marketit
- Kokonaisuudessaan kohtalaisen hyvä LIVCY-tulos, pl liikuntapalvelut

TULEVAISUUDEN POTENTIAALIA

- Liikuntapalveluiden kehittäminen osana maankäyttöä
- Asukas- ja työpaikkarakenteen monipuolistaminen ja lähiostovoiman kehittäminen

Nykytila 2022

Yhteenveto

- Oheisessa taulukossa on kuvattu PIRLI-pysäkkialueiden väestö- ja työpaikkamäärät sekä LIVCY-indeksin tulos

	Väestö 800 m	Työpaikat 800 m	LIVCY-indeksi (0-100)
Suuppa	2 348	786	83
Haikka	1 870	330	79
Nuoliala	2 508	235	72
Pakkala	2 045	179	72
Partola	5 918	765	74
Härmälänranta	6 144	333	75
Härmälä	2 824	1 704	78
Rantaperkiö	3 261	1 208	81
Hatanpään puisto	3 422	3 938	80
Hatanpää	1 259	8 279	80
Viinikanlahti	3 653	14 732	88
Tenniskatu	179	55	54
Niihama	179	88	54
Alasjärvi	485	377	78
Linnainmaa	3 779	769	81